

המעין

בתוכן:

- 2 **העורך** / העורך... / חוכמתו יתברך'... / הזמנת הראי"ה קוק זצ"ל ובקשת ברכה ממנו /
- 3 **אדמו"ר רבי יוסף יצחק שניאורסון זצ"ל מליובביץ'** / הספד על הראי"ה קוק זצ"ל ביום השנה הראשון לפטירתו /
- 5 **הרב יוסף מרדכי הלוי זצ"ל** /
- 8 **הרב עזריה אריאל** /
- 25 **הרב בועז מרדכי** /
- 31 **הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר** /
- 37 **הרב יעקב סייג** /
- 48 **משה וולף** /
- 57 **הרב יונתן קרני, הרב דויד יצחקי** /
- 65 **אבישי גרינצייג והרב רועי סיטון** /
- 77 **הרב ישראל דנרוביץ'** /

תגובות והערות

- על גישת הרבי מסטמזר ז"ל להצלת יהודים בארץ ישראל ועל שלושת השבועות / הרב יעקב קאפיל שוורץ, הרב מיכאל קליין; על היחס ליום העצמאות בגולה בשנת תש"ח / משה אורן; עוד על הגולם מפראג / הרב יעקב ירוחם וורשנר; עוד בעניין הגאון מהרש"ם זצ"ל והיתר המכירה / הרב יואל קטן

על ספרים וסופריהם

- 91 **הרב יצחק דביר, הרב זאב וייטמן** /
- 99 **הרב יודאיקה' מאת דניאלה ינקו-אגו / ד"ר אברהם דוד** /
- 102 **הרב יואל קטן** /
- 115 **רשימת המאמרים כרך נז** /
- ii **תקציר המאמרים באנגלית** /

מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

בס"ד גיליון 222 • תמוז תשע"ז [נז, ד]

מכון שלמה אומן
מכון מחקר תורני

המשתתפים בגיליון זה:

משה אורן, קיבוץ שעלבים 9978400. mosheoren@bezeqint.net
הרב עזריה אריאל, הרב אריה בינה 21/4, ירושלים 9313312. azar@neto.net.il
אבישי גרינצייג, ת"ד 129, יד בנימין 7681200. gravishai@gmail.com
הרב יצחק דביר, ת"ד 341, אלון מורה 4483300. itshak.slotin@gmail.com
ד"ר אברהם דוד, דרך חברון 89/4, ירושלים 9339011. davidabraham0@gmail.com
הרב ישראל דנדרוביץ', האתרוג 30, ערד 8905729. d089952649@gmail.com
משה וולף, נתן אלבוז 18, פתח תקווה 4973638. moshew49@gmail.com
הרב יעקב ירוחם וורשנר, רמב"ן 6, בני ברק 5153405. wreshner@neto.net.il
הרב זאב וייטמן, אלון שבות 9043300. zeevwe@gmail.com
הרב דויד יצחקי, רשב"ם 31, בני ברק 5160211. yitzdov@gmail.com
הרב ד"ר ישראל מאיר לוינגר, בית וגן 51, ירושלים 9642516. lev580@012.net.il
הרב בועז מרדכי, מבוא חורון 9976500. boaazz@gmail.com
הרב רועי סיטון, יד בנימין 7681200. royisiton@gmail.com
הרב יעקב סייג, גינת אגוז 10, בית אל 2080200. tifart1@gmail.com
הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, שעלבים 9978400. wso@shaalvim.co.il
הרב מיכאל קליין, ירושלים
הרב יונתן קרני, ניו יורק, ארה"ב. be321321@gmail.com
הרב ד"ר ארי יצחק שבט, מכללת אורות ישראל, אלקנה 9061339. arishvat@gmail.com
הרב יעקב קאפיל שורץ, ניו יורק, ארה"ב. chava0605@gmail.com
Rav Y. K. Schwartz, 2015 60 st. Brooklyn NY 11204 USA

* * *

'המעין' - כתב עת היוצא לאור ע"י מכון שלמה אומן שע"י ישיבת שעלבים

מיסודו של 'מוסד יצחק ברויאר' שע"י פועלי אגודת ישראל

מייסד (תשי"ג) ועורך: פרופ' מרדכי ב"ר יצחק ברויאר
עורך אחראי (תשכ"ד-תשס"ב): ר' יונה עמנואל
תנצב"ה

המערכת: ד"ר שמעון בולג, ירושלים | הרב שמעון שלמה גולדשמידט, אלון שבות

העורך: הרב יואל קטן, מכון שלמה אומן, ישיבת שעלבים 9978400

טל': 08-9276664; פקס: 9276664-1538; דואר אלקטרוני: wso@shaalvim.co.il
למינויים, וכן למינויים אלקטרוניים ללא תשלום, נא לפנות לאתר מכון שלמה אומן

<http://www.machonso.org/hamaayan>

© כל הזכויות שמורות

'כך גזרה חוכמתו יתברך'...

ימי בין המצרים לפנינו, בהם אנו נזכרים בכל מה שכל-כך חסר לנו. אמנם ירושלים הולכת ונבנית, אך 'עיר האלוקים' שבה עדיין מושפלת עד שאול תחתיה, וזרים הילכו בה. והנה, לפני כמעט מאה שנה חידש מרן הראי"ה קוק זצ"ל את השימוש בביטוי העתיק שמקורו במסכת סנהדרין (צח, א) 'הקץ המגולה'. כך למשל הוא כותב לידידו-יריבו הגאון הרידב"ז מסלוצק (משפט כהן סי' סג) 'ואף על פי שלא יפלא משמו ית' למהר ישועה, גם בלא שום התחלה ממעשינו - מ"מ **כך גזרה חוכמתו ית' שנהיה אנחנו מתחילים בסיבוב התחלת קץ המגולה**, שהוא נשיאת ענף ופרי של הרי ישראל לעמו ישראל אשר קרבו לבוא'. ולידיד אחר מסלוצק, רבי איסר זלמן מלצר (שם סי' כא), כתב מרן הרב על 'עבודת הקודש של הגדלת ישוב ארצנו הקדושה... ע"י קץ המגולה של הרי ישראל המתחילים לשאת ענף ופרי לעם קדוש, שבי הגולה ההולכים ומתנחלים אל המקום אשר היה שם אוהלנו בתחילה'... מעניין מה היה כותב הרב עכשיו כאשר היה נושא עיניו ורואה את הניסים והנפלאות אשר עינינו רואות כל יום ויום בפריחת ובהרחבת ובהצלחת יישוב הארץ וקיבוץ גלויותיה לתוכה ובחזוק לימוד התורה ושמירת המצוות בה למרות הקשיים מבית ומחוץ. אילו פיננו מלא שירה כים אין אנחנו מספיקים להודות על העבר וההווה, וחס לנו מלהיות כפויי טובה. ובמקביל אין לנו אלא להתפלל ולבקש על חיזוק התורה והשלום בינותינו ועל בניין בית מקדשנו והשלמת הגאולה בקרוב.

גיליון גדוש זה פותח, לקראת יום הזיכרון הפ"ב של מרן הראי"ה זצ"ל בג' אלול תשע"ז, במכתב אליו מאת האדמו"ר הרי"צ מליובביץ' ובהספד מרשים עליו מאת אחד מגדולי ירושלים, שתי אבנים יקרות שמתפרסמות כאן לראשונה. בהמשך מוצגים חלק ממחקרו התורני הגדול של ידידי הג"ר עזריה אריאל שליט"א שבו הוא מציע פירוש חדש ומהפכני להלכת 'חרב כחלל' לעיון הלומדים, שני מאמרי כשרות אקטואליים עוסקים בזיהוי והגדרה של מה שמותר לנו להכניס לפינו, בירור היסטורי-למדני מזהה סופית את האות 'כי' היוונית המוזכרת כמה פעמים בדברי חז"ל ובהלכות הרמב"ם, כמה מאמרים חשובים עוסקים בענייני לשון-הקודש וסדרי תפילה, מתבררים המושגים הסותרים-לכאורה על דברי תורה שנמסרו 'בדיבור אחד' אך עם 'רווח להתבונן', מוצגים בירורי עמדות בין שני מומחים בענייני כשרות ציבורית, ועוד תגובות והערות עמנו וענייני ספרים ועוד, הכל לתועלת המנויים והקוראים בפרט, ועולם התורה בכלל.

ויחיו נא אמרינו וכתבותינו ולימודינו לרצון לפני אדון כל.

העורך י"ק